

KUKÁTKO

XXXIV. národní přehlídka amatérského divadla pro děti Rakovník 2015

RÁDI SI DÁVÁME VÝZVY

■ Sejdou se Honza, Mančinka a Mates v commedii dell'arte... Vtip? Zdaleka ne. Inscenace pohádky Dalskabáty, hříšná ves, podle předlohy Jana Drdy, sklídila po devadesáti minutách nevšední podívanou nadšený potlesk. Práce, jakou odvedl soubor Malé divadlo České Budějovice pod režii Petra Haška, se totiž jen tak nevidí.

Jak vůbec vznikl nápad použít formu commedia dell'arte pro českou pohádku?

Odvíjí se od myšlenky uvést Dalskabáty. Drda má sté výročí narození, tak jsme chtěli tuhle klasiku připomenout, ale byla už dost zanesená různými ideologiemi a my se chtěli věnovat čistě jenom pohádkovým motivům, zkusit z toho udělat svižný pohádkový příběh. Důležitý pro nás byl motiv oddělení pekla a obyvatel Dalskabátů. Nabízelo se, že čerti by byli maskovaní, protože se maskují za lidi, ale mně se líbilo vypíchnutí hříchů jednotlivých postav a k tomu se skvěle hodí masky a typy, které zvýrazňují nějaký neduh. Z toho jsme vycházeli a došli jsme ke commedii dell'arte. Taky mám tuhle formu strašně rád, a jelikož se snažím dávat souboru nové a nové výzvy a s maskami ještě nedělali, přišlo mi to jako zajímavé zadání.

Jak vypadaly předchozí výzvy?

Těch bylo několik. Třeba loni jsme k oslavám výročí založení Českých Budějovic udělali takovou site specific inscenaci, inscenovanou tour retro autobusem po zajímavých místech Českých Budějovic, které byly historicky zajímavé a postupně se rozanimoval prostor. Diváci třeba nasadili do autobusu a jeli do Kohinoorky (tužkárna a gumárna v Českých Budějovicích, pozn. red.) a tam, za zvuku strojů – jejich zapínání a vypínání jsme si zrytmizovali – se herci infiltrovali mezi pracovní skupiny a roztančila se celá výroba gumárny. Nebo další zastavení bylo u Černé věže jako hlediště. Diváci vylezli nahoru a pod nimi, na druhém největším čtvercovém náměstí v České republice, které bylo celé naše, jsme připomínali spartakiádu a normalizační léta. Nebo druhou světovou válku. Tam, kde byla zbourána nej-

větší synagoga ve střední Evropě, je dnes zimní stadion. Tady jsme připomínali židovskou komunitu, která zde žila. To byla jedna z výzev. Před týdnem měla třeba premiéru adaptace Frankenstein, což je inscenace úplně beze slov, založená jen na pohybu a hudbě. Monstrum je uděláno jako nadživotní loutka, kterou vedou čtyři animátoři, s tím se herci taky ještě nikdy nesetkali. Teď v pondělí máme premiéru takového jednorázového projektu. Chceme představovat současnou dramaturgii pro děti, která se dělá v zahraničí. Vytipovali jsme si tři texty a zajistili překlad, takže půjde o českou premiéru. Spojili jsme se s Divadlem rozmanitosti z Mostu a Divadlem Letí v Praze, uděláme inscenační skici těchto textů a uděláme s nimi mini tour. Každý rok bychom se k tomu chtěli vracet a představit další texty, co se inscenují v zahraničí. Teď máme Anglii, Francii a Německo. Vyberáme věci, které tu divák běžně neuvidí a které jsou tam velmi populární pro určitou kategorii dětí, podle mě je to zajímavá konfrontace s českým prostředím. A pro naše herce je to výborné, protože teď v Malém divadle razíme spíš autorský přístup k divadlu nebo vůbec k předloze. S textem většinou moc nepracujeme, ale teď děláme čtení a přímo interpretujeme text, což je pro ně zase úplně jiná forma práce. Rádi si dáváme takové výzvy, myslím si, že divadlo musí být živé.

Zmínili jste práci s loutkou. Ve vašem divadle působí samostatně čtyři soubory – činohra, opera, balet a loutkohra. Spolupracují vzájemně?

Byl by hřích toho nevyužít. Když jsme jedna instituce a máme plno umělců specializovaných na určitý divadelní obor, využíváme toho vrchovatě. Máme nového ředitele, který spolupráci opravdu fandí, takže už teď jsme si do Frankensteinu půjčili čtyři zpěváky z operního souboru, varhanici z orchestru, která hře dodává parafráze Bachova Oratoria, ale současná, s elektronickou hudbou, což je moc zajímavé, plus máme baletku, která hraje milenku monstra. Propojení s ostatními šéfy souborů funguje dobře a vypomáháme si.

V Dalskabátech jsme viděli právě takový mix jednotlivých souborů?

Ne, to byl čistě náš soubor. My jsme Malé divadlo, ne přímo loutkové, i když jsme to původně měli v názvu. Změnili jsme ho, protože naším cílem je oslovit mladého diváka v nejširším slova smyslu. Nejen školní a předškolní děcka. Jsme univerzitní město, kde je plno vysokoškolských studentů a ve výsledku i diváků, kteří jsou mladí duchem. Děláme živou, hravou formu, bereme divadlo jako hru a řady diváků se nám rozšiřují.

A inscenace, kterou jsme viděli, cílí spíše na děti, nebo na dospělé?

Pojmenoval bych to spíše jako rodinnou inscenaci, i když nemám moc rád tohle dělení, komu je co určené. Jsem radši, když se každý baví a každý si v tom něco najde. Včera jsme hráli pro mladší děti, které na tom sice zájímaly zase úplně jiné věci, ale myslím, že se ztratí v komplikovaném příběhu.

pokračování na str. 6

Neohrožená klasika

■ Divadelní přehlídka zaměřená na dětského diváka, na které by se neobjevila ani jedna princezna, by byla smutným úkazem. Díky DS Vojan z Libice nad Cidlinou jsme naštěstí na letošní Popelce mohli vidět princezny hned tři naráz a s nimi i archetyp pohádkového kladného Hrdiny – a to vše v inscenaci Neohrožený Mikeš.

Soubor pracoval iluzivními prostředky a hrací prostor si dobře zorganizoval pomocí pŮlkruhové oponky, která umožňuje plynulé začlenění „neviditelných“ přestaveb do děje. Plně funkční a dostatečně výpravná je i složka kostýmní.

Děj příběhu se odvíjí kauzálně logicky a inscenátorům se daří ho srozumitelně předat - přesto by se zde daly najít určité rezervy. Ty vyplývají z nedůslednosti provedení jednotlivých dramatických situací a hlavně pak z nedostatečného akcentování všech důležitých momentů, což zne-

snadňuje hierarchizaci toho, co je v ději kdy jak důležité. Postavy jsou poněkud bez vývoje, v situacích sice jednají, ale místy jim chybí motivace nebo zhodnocení toho, co prožily a prožívají. Jako příklad by se dala zmínit situace se Skřetem a uzeným, díky jejíž nepřehlednosti dostatečně nevyplyne jasná informace o charakteru Kuby a Bobeše a celá postava Skřeta může být nesrozumitelná. Další příklady nedůsledného zpracování se dají nalézt v následném dobrodružství Mikeše v podzemní říši. Kulisu studny si tvůrci nechávají jako pomyslné „Eso v rukávu“ až do okamžiku návratu princezen na zem a jak se Mikeš do podzemí dostane, se dozvíme zprvu pouze z textu. Díky tomu snadno zapomeneme, že je Mikeš přímo odkázaný na své dva druhy a zároveň že nastavuje kůži i za ně. Vrcholem scény je porážka Černovouse, u které režisér nešetřil efekty, ale k využití hudební složky přistoupil spíše ostýchavě a důležitý moment odčarování Stařeny

a Skřeta realizuje převlekem v zákulisí. Trochu nešikovný je také fakt, že Skřet se proměňuje právě v Prince - jediného, který se v pohádce objeví - a s princeznami si nevěnují téměř žádnou pozornost. Jde o problém zakotvený pravděpodobně už v textu, ale soubor se ho nijak vyřešit nesnažil (kupř. kostýmem, díky kterému by postava nevypadala jako velmi vhodný ženich pro některou z princezen). Snadno přehlédnutelný je i význam prstenu při rozuzlení děje a nedůsledně zpracované reakce při demaskování převlečeného Mikeše lehkou vyvolají dojem, že tento převlek nemá vlastně žádný logický smysl a jde jen o běžné pohádkové klišé. Přes všechny uvedené výhrady má ale inscenace velmi konzistentní tvar, který plyne bez zaváhání a poskytuje přesně to poselství, jaké takováto pohádka poskytovat má. A proto na přehlídce, jakou je Popelka, má nepochybně své čestné místo.

Kateřina Baranowska

Divá Bára poněkud uhlazená

■ Úvodem osobní přiznání – Uhdeho (a Štědroňovu a Kubovu) Divou Báru jsem měl tu dramaturgickou čest přivést ke světové premiéře a pracovat na textu od samého počátku. Nedokážu už tedy pohlížet na její inscenaci jako nezaujatý divák: prosím tedy, aby byly následující řádky vnímány spíše jako subjektivní poznámky pod čarou (snad ne ponoru).

Inscenovat muzikál a vyškrtat z něj naprostou většinu písni je dosti neobvyklá strategie – boleradickým však v zásadě vyšla. (Pro pořádek – některé písně jsou zachovány, některé jsou cele nebo částečně „odrecitovány“.) Uhdeho libreto má dostatečně silný „činoherní grunt“ a nabízí dostatečně silné dramatické situace, aby fungoval i tak, dějově snad má i větší spád. Zároveň se tím však inscenace redukuje na příběhovou kostur, zjednodušuje se zázemí jednotlivých postav a ochuzuje se emocionalita, která je v tomto díle ze značné části ukryta v hudebních číslech. Nejvíce na to doplácí právě Bára, jejíž možnost ukázat nespoutanost

a dravost postavy je tak značně omezena. Jako nejzajímavější figura boleradické inscenace se mi pak jevil Starosta Zbyňka Hádera, který měl dostatečný prostor pro vyličení Starostova lavírování mezi obcí a Bárou, který se mu povedlo zdáříle využít. Uhdeho text má však zároveň riziko ve své hutnosti a úsečností – některé situace mohou působit příliš zkratkovitě, po-

kud každá replika nevychází logicky z mimoslovního jednání a nepojí se s ním. Boleradickým se to přihodilo zejména v poslední čtvrtině inscenace, kde hrozící lynč Báry vesnicí je podán spěšně a bez patřičného napětí. Boleradická inscenace je solidním, byť

v lecčems zdvořile opatrným podáním národní klasiky – sedmdesát let starý Čechův film je v mnohém vášnivější a „divější“. Snad nebude znít zle, když závěrem při všem respektu prohlásím, že její nejsilnější devízou je její předloha.

Jan Šotkovský

O POKUŠITELÍCH A LIDECH, aneb Když Hašek dělá Drdu

■ Malé divadlo z Českých Budějovic přivezlo na letošní Popelku jako inspirativní představení jeden z klasických titulů žánru české divadelní pohádky, a sice hru Dalskabáty hříšná ves aneb Zapomenutý čert. Když Jan Drda v roce 1960 tuhle svou – místy půvabně poetickou a místy ideově nesnesitelnou – pohádkovou moralitu napsal, nebyla určena primárně dětskému publiku. Byť mu byla, je a zřejmě i nadále bude dobře srozumitelná. Komedie o polepšeném čertovi, který se stane člověkem a pomůže odhalit ďábla převlečeného za faráře, má univerzální věkovou adresu a tradičně bývá zařazována do repertoáru velkých oblastních a národních divadel, nejčastěji pro odpolední rodinná představení. V dramaturgických plánech specializovaných divadel pro děti bývá naproti tomu spíše vzácností. O nehynoucí popularitu se téhle Drdově pohádkové hitovce postaral i stejnojmenný televizní film z roku 1976, napěchovaný hereckými esy své doby v čele s Jiřinou Bohdalovou a Jaroslavem Moučkou.

Režisér Petr Hašek s dramaturgem Jankem Lesákem podrobili Drdovu předlohu razantní inscenační úpravě. Rozhodli se realizovat tuhle klasicky českou divadelní pohádku ve stylu italské komedie masek. Jeden by mohl pochybovat, jestli to vůbec jde a jaký to má vlastně smysl. Inscenace sama o sobě je tou nejpohotovější odpovědí: jde to, navíc velmi brilantním způsobem, s ohromnou dávkou divadelní imaginace a silným zášahem do publika (závěrečný aplaus rozhodně neměl co dělat s pouhou zdvořilostí). Textová úprava i odklon od původní poetiky a od Drdova způsobu práce s dramatickými situacemi jsou zcela radikální. Proto pak zůstává rozum stát nad tím, že i přes všechny ty úpravy výsledná inscenace Jana Drdu ani celé základní poselství Dalskabátů v nejmenším nezapře. Je to fascinující paradox. Inscenačnímu týmu Petra Haška se zkrátka podařilo rozložit původní divadelní hru na prvočinitele, vyškrtat všechny dobové poplatné ideologické bláboly, omezit textovou složku na nutné minimum, dramatickým postavám proměnit charaktery na typy a celé to pak poskládat znovu dohromady. A to tak, že se daří zachovat beze zbytku celý původní příběh a jeho klíčové dramatické situace. Jen jsou nově vystavěny, aby je bylo možno zkoumat a rozvíjet technikami komedie dell'arte. Velkolepá a navysost artistní hra o duše může začít. Postavy jsou vyzbrojeny maskami, vycházejícími z tradic italské improvizov-

vané komedie a umocňujícími jednotlivé typy. Pomáhají tak hercům v dokonale provedené pohybové stylizaci. Jedním z vrcholů jsou jistě plíživé přískoky ďábelského faráře Bartoloměje Veselého. Výtvarné řešení kostýmů i masek v sobě rafinovaně kombinuje odkazy ke komedii dell'arte s tradičními folklórními motivy z českého prostředí. Scénografický koncept (výprava: Kateřina Štolcpartová) je založen na centrálním multifunkčním objektu, který je komínem pekla, kostelní věžíkou, a nakonec třeba i svatební májkou. Dále pak drobnějšími multifunkčními objekty, které evokují střechy venkovských domků a jejichž význam se flexibilně střídá podle potřeb herců v situacích. Neby-

la nouze o dobré scénografické nápady (za všechny: čertice a její dlouhé prsty). Emotivní účinek i estetiku inscenace podporovala promyšlená práce se světlem. Dobře fungoval i zvukový plán a závěrečný pyrotechnický efekt. Významnou hodnotou inscenace, klíčovou pro celkovou vynikající atmosféru a pro rytmizaci, je živá kapela. Nechybí ani krátké písničky, založené hravě hudbě (tu složil jeden z nejlepších současných skladatelů písniček pro děti Filip Nebřenský) a na vtipných textech (pro bu-

zovaný text působí podle mého názoru lámaná čeština se špatným akcentem rušivě. Druhý drobný problém může nastat v samotném závěru hry, kdy po zlomení pekelné moci lidskou láskou dojde k mohutnému zahřmění doprovodu výrazným světelným efektem a po něm se všechny postavy objeví bez masek. Tedy v podobě, v jaké jsme je doposud neviděli a na kterou si musíme chvíli zvykat. Rozumím tomu efektu, nese silný význam pro poslání inscenace,

Luděk Horký

PŘÍLOHA KUKÁTKA Č. 5

A black and white photograph of a group of approximately 15 people, mostly children, posing for a group photo. They are all wearing large, realistic bird masks, likely parrots or similar tropical birds. The group is arranged in two rows. The front row consists of about 10 children sitting or kneeling on the ground, many of whom are giving a thumbs-up gesture. The back row consists of about 5 adults or older children standing, also wearing the bird masks. Some of the individuals in the back row are holding up thumbs. The background is a plain, light-colored wall. The overall mood is playful and fun.

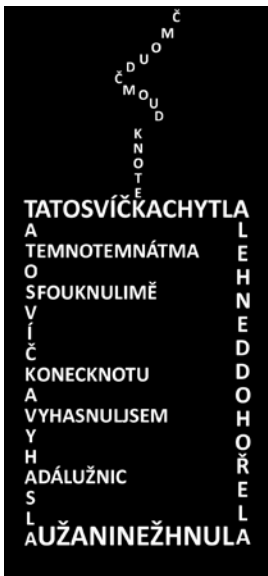
·GLOSA·SEM·GLOSA·TAM·GLOSA·SEM·GLOSA·TAM·GLOSA·SEM·GLOSA·TAM·GLOSA·SEM·GLOSA·TAM·GLOSA·SEM·GLOSA·

OČIMA DIVÁKŮ

Nejlepší
bylo, jak
ho porazil!

Kristián Vlach

Iva Dvořáková

JSEM INSPIROVÁNA.
TRÉNUJI.
Jordana Blažková

Dobře vymyšlená
zápletká.
(Michal)

Bylo strašidelný.
A já mám
strašidelný
pohádky ráda!
(Karinka)

Markéta Břundová

Přála bych
si tam více
akce.
(Alena)

Líbilo se mi zpracování
hřbitova. Čekal jsem
zapálenou hranici, ale
nakonec mi vůbec nevadilo,
že tam nebyla. (David)

Jsem z Libice nad
Cidlinou, tak je to pro
mě klasika.
(Alena)

pokračování z titulní strany
Od loňska jsme taky součastí mezinárodního čtyřletého projektu Platform shift +, který je zaměřen na výzkum divadla pro teenagery. Takže teď se výrazně zabýváme touhle ohroženou diváckou skupinou, kterou jen tak nezaujmete. Bavíme se s nimi právě o tématy, které je na divadle baví,

a každý rok v koprodukcí uděláme inscenaci určenou přímo jim. Ale samozřejmě děláme i pro předškolní děti.

Na co jste při tomhle „výzkumu“ divadla pro teenagery přišli?

Letos jsme na toto téma udělali konferenci a přizvali jsme několik studentů v tomhle věku z Prahy a Budějovic, aby si

připravili referát na téma, jak by si představovali ideální divadlo. Docela nás překvapilo, že ani tolik nechtějí vidět moderní technologie nebo počítačové hry, to mají doma. Chtějí živého herce, hodně touží po kontaktu, určité interaktivitě. A hodně je zajímavý příběh, takže nás až překvapilo, že od klasičky čekají klasické uchopení,

ale chtějí i současné příběhy ze svého života. Hodně se tam točil vztah s rodiči, mezigenerační problémy, to se vyskytovalo nejvíce. Tak k tomu jsme tak nějak došli – příběh z jejich života, nebo klasiku, ale musí tam být cítit živá bytost.

Rachel Duchková

Tahání princezen ze studny je pro děti zážitek

■ Zástupcem klasického iluzivního divadla pro děti se na letošní Popelce stal Neohrožený Mikeš. Inscenace se této role zhostila stejně neohroženě, jako Mikeš sám. Režisérem inscenace je Jaroslav Vondruška.

Dá se říct, že se přímo specializujete na klasické pohádky?

Vlastně ano, naše pohádky jsou téměř bez výjimky klasické. Snad jen Měla babka čtyři jabka není klasickou pohádkou, používáme v ní loutky a dostáváme tam tedy trošičku jinou rovinu pohádky.

Co vás na klasických pohádkách baví?

Líbí se mi od dětství a myslím si, že příběh, který je v klasických pohádkách, je vždycky dostatečně dobrý a nosný, aby děti měly možnost jej z představení přečíst. Aby dokázaly přesně určit, co je to za příběh, odkud kam se děj posouvá, co se na jevišti odehrává a o co jde. Samozřejmě by se vždycky měl objevit konflikt dobra a zla, který je základem pohádek.

Pohádku, kterou jste uvedli, diváci znají spíš pod filmovým názvem O statečném kováři. Byla vaší předlohou přímo filmová verze?

Ne, vzali jsme si text, který vycházel z Boženy Němcové a do dramatické podoby jej zpracovávala Jindřiška Netrestová. Já jsem si taky znovu přečetl původní pohádku a dramatická úprava skutečně, až na jednu

výjimku, dodržuje situace a reálií napsané v předloze. Pohádku jsme zkoušeli dlouho, ale byl jsem velice rád, že jsem mohl zaměstnat mladé. Sešly se okolnosti; měl jsem mladé, kteří měli zájem hrát, měl jsem zájem udělat pohádku a podařilo se najít tento text, který konvenoval mému náhledu na pohádky.

Tedy představitelé dvou ústředních trojic, princezen a chasníků, jsou u vás nováčci?

Dá se to tak říct. Ani jeden z nich nehrál v žádné jiné hře. Chodili do našeho dramatického kroužku, který vedeme, takový divadelní spolek junior. Tam děláme jevištní řeč, učíme se mluvit, učíme se pohybovat po jevišti. Přicházíme s kratičkými věcmi a děláme předváděčky pro rodiče. S herci z tohoto představení jsme dělali krátké pásmo, kde se poprvé představili. V Neohroženém Mikešovi ale mají své první opravdové role.

Autorem výtvarné stránky inscenace a kostýmů jste taktéž vy?

-jip-

Nikoli, na kostýmech spolupracujeme s jednou švadlenou, která je zároveň inženýrkou kostýmních návrhů. Vždycky si řekneme, co bychom potřebovali a jak by to mělo vypadat, ona nám udělá návrhy, my je zkoriguje a pak nám kostýmy přímo ušije.

Výrazně jste používali i techniku.

Šlo nám o to, připravit nějaké tajemno a kouzla pro děti. Proto používáme hal do Černovousova hlasu, dým či stroboskop. Ačkoli stroboskop má více důvodů. Je těžké udělat souboj tak, aby nebyl trapný, a do stroboskopu se to trošičku schová. Navíc jsme potřebovali čas pro stažení a skřeta, aby se přestrojili. Z hlediska scénografie a techniky pro mě ale bylo nejpodstatnější, aby děti měly zážitek z vytahování princezen ze studny. Proto taháme všechny tři. Říkal jsem si, že to možná bude dlouhé, ale prostě děti musí vidět, jak se princezny tahají ze studny. Podle reakcí z toho zážitek skutečně mají.

Chtěli jsme použít lidové písně, ale nemohli jsme

■ Představení pro studenty středních škol přivezl na Popelku DS bratři Mrštíkú Boleradice. Ten představil stálíci seznamů povinné četby, Divou Báru od Boženy Němcové v úpravě Milana Uhdeho a režisérky inscenace, Aleny Chalupové.

Proč jste si vybrali Divou Báru?

Za to může pan Uhde. Byli jsme na představení Městského divadla v Brně, kde jsme tuhle Divou Báru viděli. Pak jsme na to šli ještě jednou a v tom mě napadlo, že kdyby se hra upravila, mohli bychom ji uvést i na naše jeviště. Nechali jsme nápad nějakou dobu uležet, a pak na jaře po premiéře jsem se k němu konečně vrátila. Samozřejmě jsme museli dost upravovat, protože v Brně měli v inscenaci prvky baletu, ovečky byly živé postavy, hrál celý živý orchestr... Museli jsme hodně zjednodušovat.

Hudba byla v této podobě i v brněnské inscenaci?

S tím jsme měli trochu problém. Nejříve jsem text chtěla udělat s lidovými písničkami, jenže když jsme žádali o autorské povolení, pan Uhde řekl, že ve hře musí mít své písňové texty. Už jsme měli rozezkoušenou naši verzi a museli jsme ji předělávat. V programu, myslím, ještě někde píšeme, že jsme využili lidových písní, ale

vlastně jsme použili písně, které nám předepsali. Někde jsme upravovali melodie, protože původní podoba byla složitá.

Snažili jste se Divou Báru více vztáhnout k vašemu kraji, k Moravě?

Abych pravdu řekla, takhle jsem o tom neuvažovala. Pokud to tak ale vyznělo, asi to tak je. Nejvíce jsme chtěli zdvihnout osud děvčete, které je pronásledované celou vesnicí. Hlavně na vesnicích se tohle často děje, že si lidé někoho vyberou, kdo jim nesedí. Chtěla jsem jim trochu ukázat zrcadlo, jací jsme.

Děláte výhradně hry s velkým obsazením?

To je taková moje slabost. Od mládí jsem vždycky chtěla získat lidi pro divadlo a lidi nezískáte jinak, než že je zaměstnáte, že jim dáte role. Vybírala jsem tedy hrozné masovky, všichni si ze mě dělali legraci. Takže je to taková moje specializace. Už se nám ale v souboru objevují noví, kteří budou

režirovat, pomalu do toho sunu i svou dceru. Vnučka se pustila do kusu o dvou hercích. Když to vyjde, měly by na jaře být tři premiéry.

Máte někoho, kdo vám v Divé Báře dělá scénografii?

Vždycky jsem si scénografii dělala sama. Teď jsem oslovila jednu naši šikovnou děvčičku, která je vystudovaná architektka. Říkala jsem jí, jak bych si scénou představovala a ona mi ten základ udělala. Zbytek už jsem doplňovala sama. A kostýmy dělala vnučka.

Plátno se hřbitovem byl návrh architektky?

Petra Jirásková

CO JE TŘEBA VĚDĚT

Alena Urbanová: Mýtus divadla pro děti

Je to možná paradoxní, ale je to tak: spousta potíží dětské dramatiky od samého začátku způsobuje pohádka. Je to jistě přirozený jak tematický a obsahový, tak formální zdroj divadla pro děti, jenže není tak úplně přirozené, že se v posledních desetiletích stal zdrojem téměř jediným. Divadlo pro děti a pohádka jsou dnes naprosto zautomatizovaná synonyma. Každý, kdo ohlašuje jakoukoli divadelní produkci, určenou dětem, bez váhání ohlásí: „Uvidíte pohádku...“ Ještě jsem neslyšela, že by někdo při podobné příležitosti použil ten jediný logický termín: „Milé děti, uvidíte divadelní hru, kterou podle paní X napsal pan Y.“ Tato úzká a zmechanizovaná svázanost s původně slovesným epickým útvarem pohádky tropí dost škod, o to horších, že si je ani neuvědomujeme. Především mate dětem představu divadla jako takového. Je dost těch, kteří přestanou mít zájem o divadlo ve chvíli, kdy je přestanou zajímat pohádky, protože je bezděčně vychováváme v naprosté bezradnosti nad něčím, co by se mohlo jmenovat drama, hra, veselohra, komedie atp. Setkají-li se náhodou s něčím takovým, zůstává jim rozum stát: když to není pohádka, co to tedy je? Je to však také past na autory. Svedení synonymem, podpoření mýtem specifiky nepíší divadelní hru, ale rovnou „pohádku“. Ani na mysl jim nepřijde, že záměr napsat veselou pohádku ukládá úkol napsat komedii, a vstoupit tak do šlépějí mnoha slavných, Aristofanem počínaje a třeba Woody Allenem konče. Necítí se prostě vázání mnoha přísnými zákonitostmi dramatického spisování – hlavně zákony kompozice, logického rozvíjení děje prostřednictvím jednání postav a výstavby dramatického dialogu. Píší pohádku, nevázáni vlastně ničím. Ani zákonitostmi pohádky jako takové, ve skutečnosti neméně přísnými, než jsou zákonitosti dramatu.

Vydalo Národní informační a poradenské středisko pro kulturu, jeho útvar ARTAMA v roce 1993, odborný redaktor: PhDr. Milan Strotzer

! INTERAKTIVNÍ ANKETA !

Nejoblíbenější pohádková postava – Bitva pěti armád na obzoru

V pátečním semifinále došlo k očekávané, leč přesto překvapivě intenzivní sportovní řežbě. Podpora diváků byla obrovská a žádáný z nominovaných soutěžících neodcházel s nulou. Nejslabší podporu měl kupodivu evergreen českého kulturního podhoubí – Hloupý Honza, který skončil se čtyřmi hlasy. Jen o píd úspěšnější byl Král Miroslav, který nenaplnil nominační očekávání a dosáhl pouze na jednociferné skóre – poroučel se s devíti hlasy. Na ocase pelotonu dojel Vlk s devatenácti hlasy, který držel tempo, ale kontakt s favority ztratil už zpočátku večera. S pomyslnou bramborou medailí odešlo překvapení večera, Džin, který se na nominační listině zjevil až v průběhu noci. Vzhledem k výsledku a k silnému hlasu lidu, který jej podpořil i samostatným ručně vytvořeným emblémem, se odborná porota rozhodla udělit Džinovi divokou kartu pro sobotní superfinále. Gratulujeme! Dostáváme se nyní k semifinálovým stupňům vítězů: Na třetím místě skončila nečekaně Marfuša, která se čtyřiceti hlasy zaskočila především sázkaře. Jde o úctyhodný výsledek, na finále to ale tentokrát nestačilo. Obrovská bitva se však odehrála na prvních dvou pozicích. Ze souboje nakonec vyšel vítězně Hajný Robátko, který s dvaosmdesáti hlasy porazil druhého Rumcajse se sedmdesáti. Oba rivalové ovšem splnili kvalifikační limit pro superfinále, ve kterém se utkají s Džinem a vítězkou čtvrtého kola – Princeznou ze mlejna. Do finále byla udělena ještě jedna divoká karta, a to karta pořadatelů festivalu. V barvách marcipánu festivalového oříšku proto superfinalisty doplní domácí Popelka! Bitva pěti armád je na obzoru. Kdo z ní vzejde jako vítěz?

-jip-

PROGRAM:

Neděle 8. listopadu 2015

10.30 – 11.30

Host přehlídky

TS Light při ZUŠ

Na Popelce Praha 5

režie: Lenka Tretiagová

TS Light při ZUŠ Na Popelce
Praha 5

JOLA

(pro děti od 6 let)

12.00

**Slavnostní zakončení Po-
pelky Rakovník 2015
s vyhlášením výsledků
a předáním ocenění**

QUO VADIS HRONOVE?

V dnešním čísle se k proble-
matice nejstaršího divadel-
ního festivalu na světě vyja-
druje Mga. Jan ŠOTKOVSKÝ,
PhD. dramaturg BURANTEA-
TRu a Městského divadla Br-
no, příležitostný dramatik,
autor, herec, režisér, tiskový
mluvčí a překladatel.

„Situace okolo Jiráskova Hrono-
va není lehká. Navíc ji ještě tro-
chu znepráhlednili rozhlasáci ti-
tulkem, který hovořil o stěhová-
ní Hronova, což je pochopitelně
nesmysl. Jiráskův Hronov nemů-
že být jinde než v Hronově, kde
bude nepochybně i nadále exis-
tovat přehlídka amatérského di-
vadla, která se bude jmenovat
Jiráskův Hronov. Je ale otázkou,
jakou bude mít náplň a jestli JH
zůstane vícedruhovou žatvou.
Myslím, že je důležité připo-
menout, že v historii Jiráskova
Hronova byl festival svojí ná-
plní delší čas přehlídkou čino-
herního divadla, než scénickou
žatvou.“

Osobně bych byl rád, kdyby mezidruhov^a přehlídka v Hronově zůstala. K tomu by musel být ovšem ze strany
města Hronova, soudě podle mediálních výstupů, deklarován větší zájem. Myslím si, že ve chvíli, kdy má přehlíd-
ka evidentní problémy, zaujmout postoj ve stylu: „tak se s tím smiřte,“ není tou pravou cestou.

Řešení jsou v zásadě dvě. Buď bude v Hronově probíhat přehlídka činoherního divadla, o které jsem mluvil. Pře-
hlídka, která se svým zaměřením bude pohybovat někde mezi Volyní a Vysokým nad Jizerou, zřejmě s bohatším
doprovodným programem. Mezidruhov^a divadelní přehlídka se pak bude odehrávat v jiném městě a bude se
jmenovat úplně jinak. Třeba Strotzerův Nymburk.

Druhou možností je to, že se stávající problémy nějakým způsobem vyřeší. Rozhojní se restaurační nabídka, zvýší
se ubytovací kapacity, alespoň částečně se zmenší problémy s nedostatkem kvalitních hracích prostorů a pře-
hlídka bude fungovat stejně jako doposud. Které řešení zvítězí, netuším, které by bylo lepší, těžko říci.“

-saj-

Ředitel KC Rakovník Jiří Karel předává Šárce Hosové, představitelce Elišky ze hry Divá Bára, sladkou pozornost.